

הכר את הספר

שו"ע – (שולחן ערוך) את השו"ע כתב רבי יוסף קארו, רבי יוסף קארו חי במאה ה-15 לספירה והיה מגדולי הפוסקים, הוא כתב את הבית יוסף על ארבעת הטורים ומתוך ספרו הבית יוסף שהוא סיכום כלל השיטות יצר את ההלכה כפי שנפסקה, הוא מכונה בשם "מרן" או בשם "המחבר".

בתוך פסקי הוש"ע משולבים פסקי הרמ"א (רבי משה איסרליש) בכנוי: "הגה" אלו הם הגהות והוספות על השו"ע לרוב מחלוקות עם בעל השו"ע לעיתים תוספות ומנהגים שונים. בני עדות אשכנז קיבלו את הכרעת הרמ"א

מיהו הרמ"א? הרמ"א כאמור הוא רבי משה איסרליש שחי במאה ה-16 בפולין הרמ"א כתב את ספור בשם ה"מפה" כנוי לספר הגהות ותוספות לשולחן ערוך כעין מפה על השולחן. שני פוסקים אלו מהווים את עיקר ההלכה: מרן בית יוסף והרמ"א והם מהווים את הבסיס לכל ההלכות הנהוגות לכלל עדות ישראל (מלבד התימנים שאימצו את פסקי הרמב"ם).

על השו"ע (בתוספת הרמ"א) יש נושאי כלים רבים (פרשנים, מחדשים, מבארים, מצמצמים מרחיבים נותנים מענים למציאות חדשות מביאים מקורות ועוד)

מיהם נושאי הכלים בדף שלפניך?

המרקזי שבהם הוא בעל ה"משנה ברורה" מיהו בעל המשנה ברורה? בעל המשנה ברורה הוא רבי ישראל מאיר מראדין המכונה בעל החפץ חיים (מי שכתב על שמירת הלשון) חי בסוף המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20 (1838-1933).

תפקידו לבאר ולהסביר כל הלכה וכן מביא מדברי הפוסקים לאחר דור הבית יוסף והרמ"א בתוספת לביאור זה כתב את "הביאור הלכה" שהוא עיון הלכתי מורחב הכולל הבאת מקורות והבאת ראיות להלכות. בנוסף לכך כתב גם "שער הציון" ובו הפנה את המעיין והלומד למקורות עליהם נשענת ההלכה מה יש עוד בדף?

באר הגולה - לרבי משה רבקה שחי במאה ה-17 והיה מרבני פולין תפקיד החיבור: לציין את מקורותיו של השו"ע נמצא בצד החיצוני של הדף ומצויין על פי אותיות הא-ב.

באר היטב - חיבור של הרב רבי יהודה אשכנזי מרבני אשכנז כמוהו כמו המשנה ברורה ביאור לדברי השו"ע

שערי תשובה - לרב חיים מרדכי מרגליות חי בסוף המאה ה-18 ותחילת המאה ה-19 עיקר החיבור הוא הבאת דברים משו"תים (ספרי שאלות ותשובות) הקשורים לנושא.

הערה : לכל חיבור שי הפניות ע"י אותיות (שונות) בגוף ההלכה : כגון : א , (א) , [א] .

סימן תקפא (הסימן הוא מספר מונה מסימן א והלאה – לפי זה מספר הסימן הוא 581)

נושא הסימן : דיני ימי תחנונים וערב ראש השנה .

שאלות :

1. מה יחודו של זמן אשמורת הבוקר ? ומה ייחודם של הימים שמן ראש חודש אלול עד יוה"כ – עיין מ"ב ס"ק א
2. אילו אסמכתאות (רמזים) נמצאים במילה " אלול – שיי בהם לבטא את משמעות הימים הללו
3. המ"ב מביא את המנהג לומר לאחר תפילת שחרית את המזמור " לדוד ה' אורי וישעי (תהילים כז) עיין במזמור ומצא בו רמזים לימים אלו ?
4. הרמ"א מביא מנהג אחר - מהו ? ומדוע יש להתחיל ביום א' שלפני ראש השנה באופן שאין פחות מד' ימים – עיין מ"ב ס"ק ו (שני טעמים)
5. הרמ"א מוסיף דין שייך במנוי שליח צבור – מהם תנאי השליח צבור הראוי לימים אלו ומדוע – עיין מ"ב ס"ק ט , י , יא , יב , יג
6. הרמ"א מביא בסעיף ג' " ואין תוקעין בערב ראש השנה " – מדוע ? ולמי מותר ובאיזה מצב ? עיין מ"ב ס"ק כד
7. מה החידוש בדברי השו"ע בסעיף ד' הרי אין הבדל בין ערב ראש השנה לשאר ערבי שבת ויו"ט לעניין כבוס תספורת ורחיצה - עיין מ"ב ס"ק כה
8. הרמ"א כותב על מנהג ללכת לבית הקברות בערב ראש השנה - מה העניין בכך ? עיין מ"ב ס"ק כז – ובמה יש להיזהר בעניין זה ?

בהצלחה

תקפב – סדר תפילת עשרת ימי תשובה וראש השנה

1. אלו שנויים ותוספות יש בתפילה בעשרת ימי תשובה – סעיף א ומה עניינם של תוספות אלו עיין בס"ק ב
2. מהם שלוש תחנות ה"תיקון" למי ששכח או טעה או מסופק אם אמר תוספות אלו?
3. איזה מנהג מביא השו"ע באשר לאופן התפילות בימים נוראים? סעיף ד וס"ק יג
4. כיצד מכונה ראש השנה בתפילה? מתי אומרים יום תרועה ומתי אומרים זכרון תרועה?
5. איזו קהילה נוהגת כפי הנאמר בסעיף ט' ועיין במקורות הבאים בעניין זה

תפילה בלחש- מתוך פניני הלכה של הרב זלמן מלמד

כמה וכמה הלכות גדולות למדנו מתפילתה של חנה, שעמדה ובקשה מה' שיפקדנה בבן ונתקבלה תפילתה וזכתה ונולד לה שמואל הנביא, שהיה גדול נביאי ישראל אחרי משה רבנו ע"ה. וכך נאמר (שמו"א א, יג): "וַחֲנָה הָיָא מְדַבֶּרֶת עַל לִבָּהּ, רַק שְׁפָתֶיהָ נִעוּת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמָע", ואמרו חכמים: "מדברת על ליבה - מכאן למתפלל צריך שיכוון ליבו, רק שפתייה נעות - מכאן למתפלל שיחתוך בשפתיו, וקולה לא ישמע - מכאן שאסור להגביה קולו בתפילתו" (ברכות לא, א). עניינה של תפילת עמידה, לבטא לפני ה' את השאיפות העמוקות של הנשמה, לכן אין ראוי לאומרה בקול ולחושפה כלפי חוץ. מאידך, אין יוצאים ידי חובת התפילה בהרהור בלבד, מפני שלכל רעיון צריך להיות איזה ביטוי ממשי בעולם הזה. רצוננו הפנימי טוב, הקלקולים הם בחוץ, ועבודתנו היא לבטא את רצוננו הטוב בפועל, לכן גם המצווה העדינה ביותר צריכה ביטוי כלשהו, על ידי חיתוך המילים בשפתיים.

נחלקו המנהגים בשאלה, כיצד ראוי להתפלל בלחש. לדעת רוב פוסקי ההלכה ומקצת המקובלים, צריך המתפלל להשמיע את קולו לאוזנו, באופן שרק הוא ישמע את קולו, אבל שכניו שלצידו לא ישמעוהו (שו"ע קא, ב; מ"ב ה-ו). ולדעת רוב המקובלים, התפילה כל כך עמוקה ופנימית עד שאפילו לאוזנו לא ישמע המתפלל את קולו, אלא רק יחתך את האותיות בשפתיו (כה"ח קא, ח). וראוי שכל אדם ינהג כמנהג אבותיו או כפי שיכוון יותר. בדיעבד, גם אם השמיע את קולו בתפילתו, יצא ידי חובה. ולכן מי שמתקשה לכוון בלחש, אם הוא נמצא ביחידות, רשאי להתפלל בקול. אבל בציבור, בכל מקרה לא יתפלל בקול, כדי שלא יפריע לשאר המתפללים (שו"ע קא, ב), ומוטב שיתפלל במניין ובלחש, אף על פי שיכוון פחות, שהתפילה במניין מתקבלת (מ"ב קא, ח)².

בשאר חלקי התפילה, כברכות קריאת שמע ופסוקי דזמרה, שאינם פנימיים ועמוקים כתפילת עמידה, לכל הדעות צריך המתפלל להשמיע את קולו לאוזנו, ואת הפסוק הראשון של קריאת שמע אף נוהגים לומר בקול רם, כדי לעורר את הכוונה (שו"ע סא, ד). כן עונים "אמן" ו"ברוך הוא וברוך שמו" בקול, ובמיוחד על הקדיש יש להשתדל לענות בקול רם (שו"ע נו, א).

סיפור:

רבי דובריש היילפרין, מלובלין, נתפס למלכות בעלילת דם ונתפש בבית האסורים, השתדל שתינתן לו הרשות להכניס אתו טליתו ותפילין בכדי שיוכל להתפלל בכל יום, והתפילה הייתה תפילה שבאה לעזרת הרבים, ואכן הותר לו. ודרכו בתפילה, שהיה מתפלל בקול רם, צועק לאביו שבשמים, ועל אחת כמה וכמה, כשהיה בצרה גדולה כזו. והיה הדבר לא לרצון שר בית האסורים. מפני מה - שואל אותו השר - אתה צועק בתפילתך?

אנחנו, בני ישראל, - משיב לו רבי דובריש - דרכנו להתפלל בקול רם. כלום - חוזר ושואל השר - אין אתם יכולים להתפלל בלחש? והרי אף אנו מתפללים ואין קולנו נשמע, ומדוע בתפילותיכם אתם צועקות בצעקות רמות. אף אני אומר לך, אדוני השר - מחזיר לו רבי דובריש - אלוהיכם קרוב לכם, תלוי הוא על הכותל לפניכם ודי לכם בקול דממה דקה בתפילתכם, ולכך התפילה היא בלחש, ואילו אלוהיכם שוכן שחקים, רוכב ערבות ושכינת עוזו בגבהי מרומים, לפיכך אנו צועקים בתפילה ומשועים לפניו בכדי שישמע ויאזין לתפילתנו.

שאלה: כיצד ישתלב הסיפור בתוך דברי ההלכה של הקב מלמד - דון בעניין

סימן תקפג - דברים שנוהגים לאכול בליל ראש השנה

1. ציין את כל המאכלים הראויים לעלות על שולחן הסעודה בליל ראש השנה והטעם לכך - סעיף א-ב
2. מהו המצב הנפשי הראוי להיות בו בימי ראש השנה - ס"ק ד (מהמילים והנה)
3. מאיזה מאכל יש להימנע ומה טעם המניעה?

לפניך מאמר המבאר בהרחבה את המניעה מאכילת אגוזים - קרא אותו

דניאל שפרבר הקדיש מאמר חשוב לחקר המנהג שלא לאכול אגוזים בליל ראש השנה. שפרבר הראה ששתי הסיבות שנזכרו בספרות ההלכה לגבי איסור זה, שאגוז בגימטריא הוא חטא ושאיילת האגוז מרבה בכיחה וניעה, המבטלים תפילה ותקיעת שופר למחרת, משקפות שני מנהגים שונים לגבי ליל החג. הסיבה העיקרית, שהאגוז מרבה כיחה וניעה, משקפת את המנהג לאכול בליל ראש השנה מאכלים מיוחדים לסימן טוב ולהימנע מאכילת אלה שגורמים לתוצאות הפוכות, והסיבה המשנית, הגימטריא, משקפת מנהג רק להראות את אותם המאכלים טובים וכמוכן לא להראות או לא לשים על השולחן מאכלים בעייתיים.

הסיבה שבגימטריא, אגוז = חטא, באה להבטיח שלא ישימו כלל אגוזים על שולחן החג, שמא בטעות יאכל אותם וכך למחרת לא יקיימו מצוות היום כהלכתן. הגימטריא, המלאכותית במקצת, באה אם כן כסייג. במאמר קצר זה ננסה להוסיף סיבה נוספת לקשר בין אגוזים וחטא וכתוצאה מכך לאיסור לאוכלם או להציגם בליל החג.

בחברה היהודית בעת העתיקה ובימי הביניים האגוזים למיניהם שימשו לא רק כמאכל אלא גם כצעצוע וחז"ל מזכירים אותם כמשחק של ילדים, נשים ואפילו מלכים. כך למשל בבבלי עירובין קד, א מוזכרות "נשים המשחקות באגוזים", ואף על פי ששם אסרו את המשחק באגוזים (ובתפוחים) בשבת בגלל בעיות הלכתיות המיוחדות לשבת, ניתן להבין שביום חול לא היה איסור באותו משחק ושנשים, ומן הסתם גם ילדים ואולי גברים, שיחקו במשחקי אגוזים. בשיר השירים רבה ו,ו (עמ' קמט במהדורת דונסקי) נזכר "אגוז זה שחוק לתינוקות ושעשוע למלכים". היה קיים מגוון רחב של אפשרויות משחק באגוזים. ניתן היה לזרוק את האגוזים, ב"משחקי כדור" או סתם, היה אפשר לגלגל אותם על מדפים או על הקרקע, או לבנות אתם כל מיני מבנים וצורות ואז לזרוק עליהם אגוזים אחרים ולהפילם. לאחר סיום המשחק היה ניתן לאכול את האגוזים ואז לחזור ולשחק בקליפות שלהם. אין ספק שהאגוז נחשב לצעצוע אידיאלי.

אך, משחקי האגוז לא היו תמיד תמימים. בעולם היווני-רומי ולאחר מכן בימי הביניים היו צורות רבות של משחקי הימורים. משחקים אלה התפשטו במיוחד בחברה הלא-יהודית, אבל גם בחברה היהודית סבלו לעתים מ"מחלת ההימורים" ומהתוצאות החברתיות השליליות הנלוות. האגוזים היוו כלי משחק זול, נגיש ויעיל להשתתפות בכלל המשחקים הקשורים להימורים או שימשו גם כפרס למנצח. בנוסף לכך, המשחק באגוזים אצל ילדים אפשר להם לחקות את הוריהם ולשחק במשחקי הימורים, אבל להסתיר מהוריהם את העיסוק בבילוי שלילי זה, מן הסתם גם מעיני הורים שהשתתפו בעצמם מידי פעם בפעם במשחקי הימורים, בטענה שמדובר במשחקי ילדים תמימים. המשחק באגוזים אצל ילדים ונוער היה עלול לשמש אם כן, כמעין "מכירה" ללימודי ההימורים.

האגוז שימש גם ככלי משחק למהמרים מבוגרים בחברה היהודית. כך, מזכירה המשנה כמה פעמים את "המשחק בקוביא" כמי שהוא פסול לעדות (מדרבנן). הכוונה במקורות אלה היא לא רק למשחקי קוביות או אסטרוגלוי (astrogali), אלא לכל משחק שיש בו הימורים, כפי שבאמת נלמד מהמקבילות. כך בתוספתא סנהדרין אנו שונים:

"המשחק בקוביא זה המשחק בטיפסים אחד המשחק בטיפסים אחד המשחק בקליפי אגוזים ובקליפי רימונים מעולם אין יכול לחזור בו עד שיקבל שישבר את פסיפסיו ויחזור בו חזרה גמורה".

כל זה מביא אותנו לארוחה בליל ראש השנה. אם המנהג היה לאכול אותם מאכלים שהיה בהם "סימן טוב" ולהימנע מאלה שבשירו את ההפך, אזי נמנע מלאכול אגוזים בגלל הבעיה של כיחה וניעה שהזכרנו למעלה. אבל אם היה המנהג רק להראות מאכלים חיוביים, אזי הייתה סכנה שאגוזים יובאו לארוחה, ולאחר הסעודה, או אפילו באמצעה, יתחילו הסועדים, ילדים או מבוגרים, לשחק בהם ואפילו מרוב שגרה לשחק משחקי הימורים. כדי למנוע אפשרויות אלה נקבעה הסיבה שהגימטריא של אגוז היא חט(א). המאכלים הלא נכונים על שולחן החג עלולים להביא להתנהגות לא מקובלת לא רק בחג אלא גם בימי חול. כדי למנוע התחלה כושלת לשנה החדשה, אפילו ברגעיה הראשונים, קבעו שאגוז הוא חט(א) ואין להביאו לשולחן.

שאלה: מהו הרקע לאי אכילת אגוזים על פי המאמר ומהו אנו למדים מכך על ייחודה של סעודת ליל ראש השנה?

סימן תקפד - סדר הקריאה בתורה בראש השנה

1. מהי הסיבה לאי אמירת הלל בימי ראש השנה (שהוא גם ראש חודש) עיין בס"ק א
2. עיין בס"ק ג – מהי המחלוקת באשר לצורת אמירת אבינו מלכנו בשבת
3. כיצד יתפרש ההיגד " אבינו מלכנו חטאנו לפניך " באופן שלא יהא בו וידוי – ס"ק ג
4. מהו סדר קריאת התורה בראש השנה ומדוע? ס"ק ו
5. מהי הקריאה ביום השני של ראש השנה - היעזר במחזור תפילה
6. מהו הרעיון שעומד בבסיס ההלכה שאם יש ברית הרי שהיא נעשית בין קריאת התורה לתקיעות – ס"ק יא (2 טעמים) .

סימן תקפה - ברכת השופר

1. מדוע יש לקיים את מצוות תקיעת שופר בעמידה? ס"ק ב
2. מהם תקיעות מיושב ומהן תקיעות מעומד?
3. מהי הברכה בתקיעת שופר (התקיעה או השמיעה)?
4. מהו סדר התקיעות? סעיף ב
5. איזו אזהרה מוסרית מביא מרן בסעיף ה ועיין במקור הבא:

שערי תשובה על שולחן ערוך אורח חיים סימן תקפה סעיף ה

ועיין בספר בני יהודה, בכפר שיש י"ג ב"ב (בעלי בתים) וצריך לתת שכר הרבה להביא תוקע

מרחוק וששה רוצים ושבעה מעכבים, אין לומר בזה ניזיל בטר רובא והמיעוט כופין את

המעכבים ואם המעכבים טעמו משום שהם עניים אין כופין והששה יתנו כל הצריך

שאלה - התוכל להסביר ולהצדיק את התשובה לאותם בני כפר .

תקפו- דיני שופר

1. מהם תנאי השופר שבו ראוי לתקוע בראש השנה – ומדוע – ס"ק ב,ג,
 2. ציין מילה שמשמעותה מנוגדת למשמעות המילה " בדיעבד"
 3. איזה קרן אסור לעשותו שופר ומדוע? ס"ק ז וציין האם ידוע לך טעם נוסף לאיסור זה
 4. אדם שאין לו שופר חוץ משופר העשוי מקרן פרה\שור – האם ניתן לתקוע בשופר זה-ציין את הנוסח בשו"ע הממתייחס לעניין זה - היעזר בס"ק ז
 5. מה דינו של שופר גזול - ומה ההבדל בין שופר לציצית לולב ומצה – עיין בס"ק ט
 6. ישנו כלל במצוות הנעשות ברכוש של אדם ללא ידיעתו " נחא ליה לאינש למעבד מצוה בממונו " איזו משמעות מעשית יש לכלל זה בעניין השופר
 7. איזו זהירות עולה מסעיפים ג- ד
 8. מהו המקרה המתואר בסעיף ה – ציין את המקרה באופן כללי
 9. האם יש מגבלה של קול השופר עוצמתו או איכות הקול ?
 10. ס"ק כו - בסעיף זה ניתן לראות את שיטתו של בעל המשנה ברורה שמסביר ומרחיב כדי להבין את ההלכה בשו"ע - קראת במתינות את ס"ק זה וענה על הסעיפים הבאים :
1. הברייתא מביאה מחלוקת בין ת"ק לרבי נתן באשר לשופר שניקב
דעת ת"ק : _____
דעת רבי נתן : _____
 2. לדעת רבי נתן (עלפי פירוש הרמב"ם) כדי ששופר ניקב יהיה כשר לאחר סתימה צריכים להיות ג' תנאים :

1.

2

3.

11. סעיפים ח – יא עוסקים בסדקים וחיבורים והוספות בגוף השופר – קריאה בלבד .

12. לפניך מצבים ואפשרויות שונות לשופר ציין בקצרה את הדין בהתאם

א. תקיעה בצד הרחב של השופר

ב. שופר ארוך שחתכו אותו וקצרו אותו

ג. פה השופר מצופה זהב

ד. שופר עם צפוי זהב פנימי וכן צפוי חיצוני

ה. שופר מקושט עם ציורים

ו. תקע ע"י דחיסת אויר ללא מגע פה

ז. שופר בתוך שופר ותקע

13. מצוות תקיעת שופר היא מדאורייתא – מה יעשה אדם שאין לו שופר וצריך לטלטלו (מראש אילן , מעבר לנהר ,

תחת גל אבנים , מחוץ לתחום) שכל אלה הינם איסורי דרבנן האם ידחה איסור דרבנן כדי לקיים מצווה דאורייתא –

ציין את הכלל בענין זה - עיין ס"ק פב – פג

סימן תקפז- דין התוקע לתוך בור

1. מהי הבעיה לדעתך במקרה המופיע בכותרת הסימן?

2. באיזה מציאות יכולה להיווצר אפשרות כזו – ס"ק א

3. ציין מקרה בו אדם שמע מקצת תקיעה בחיוב ומקצת תקיעה שלא בחיוב סעיף ג וס"ק יא

סימן תקפח – זמן תקיעת שופר

1. עיין במקור הבא :

מסכת מגילה

משנה: כל היום כשר לקריאת המגילה ולקריאת ההלל, ולתקיעת שופר, ולנטילת לולב, וכו'

זה הכלל: דבר שמצוותו ביום - כשר כל היום. דבר שמצוותו בלילה - כשר כל הלילה.

2. "זריזין מקדימין למצוות" האם יש עניין לתקוע בשופר מיד עם הנץ החמה אפילו לפני תפילה וכיצד נוצר המנהג לתקוע לפני מוסף ובמוסף – עיין בס"ק ב ובשער הציון ס"ק ה
3. כמה תקיעות (קולות) חייב אדם לשמוע כדי לצאת ידי חובה מדאורייתא?
4. איזו הערה מעיר הרמ"א בהג"ה בסעיף ג ועיין בס"ק יא
5. באיזה מצב עוסק סעיף ד
6. מודע אין תוקעין בשופר בראש השנה שיוצא בשבת? סעיף ה' וס"ק יג
- (ראה דף עבודה מס' 6 שאלה 13)

סימן תקפט – מי הראויים לתקיעת שופר

1. מהו הכלל המופיע בסעיף א ואיזו הבהרה מוסיף המ"ב בס"ק א
2. מדוע אישה פטורה ממצות שופר? והשלם את ההלכה מבחינה מעשית על פי סעיף ו וס"ק ח
3. אדם השומע תקיעות שופר מאדם התוקע לצורך אימון (מתעסק) – מה דינו ומדוע?
4. מהו הכלל היסודי ביחסי מוציא ויוצא (ידי חובה) – עיין סוף סעיף ח
5. האם הכלל שכתבת בשאלה 4 מחייב את התוקע לכוון להוציא באופן פרטי לכל אחד או שדי בכוונה אחת כללית להוציא את כל השומעים את תקיעתו – סעיף ט

סימן תקצ – תקצא – סדר תקיעות שופר ותפילת מוסף

הקדמה:

כאמור חייב אדם לשמוע תשע קולות (תקיעות) בראש השנה

מניין?

נאמר בתורה שלוש פעמים לשון תרועה בהקשר של ראש השנה ויוה"כ של היובל:

ויקרא פרק כג (כד)

דִּבֶּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ יִהְיֶה לָכֶם שַׁבָּתוֹן זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ:

ויקרא פרק כה (ט)

והעברת שופר תרועה בחזקת השבועי בעשור לחזקת ביום הפורים תעבירו שופר בכל ארצכם:

במדבר פרק כט (א)

ובחזקת השבועי באחד לחזקת מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם:

היקש (אחת מדרכי הלימוד) הפסוקים מלמד אותנו

שיש לתקוע תקיעה פשוטה לפני (והעברת שופר תרועה) ואחרי (תעבירו שופר)

כלומר בכל סדרה יש שלוש קולות תקיעה – תרועה – תקיעה

וכיון שכתוב ג' פעמים הרי לנו שלוש סדרות כאלה - סה"כ 9 קולות

תקיעה – תרועה – תקיעה

תקיעה – תרועה – תקיעה

תקיעה – תרועה – תקיעה

עתה קרא את סעיף א בשו"ע

תקיעה – היא הקול הפשוט (לא השבור) הארוך

תרועה – היא קול שבור

אך לא היה ידוע מהו הקול השבור הצריך להיות

האם יבבה (התרגום הארמי של המילה תרועה) היא כקולו של גונח שמוציא קול קצר

(שברים – אי , אי , אי) או כקולו של מיילל ובוכה (אי,אי,אי,אי,אי,אי,אי,אי,אי,אי)

מכיון שיש ספק מהי כוונת התורה הרי שעושים את כל הצורות האפשריות

תקיעה – תרועה – תקיעה – ג' פעמים (שמא הלילה היא התרועה הנכונה)

תקיעה – שברים – תקיעה – ג' פעמים (שמא הגניחה היא התרועה הנכונה)

תקיעה – שברים – תרועה – תקיעה – ג' פעמים (שמא גם גניחה וגם יללה)

וכך יצא לנו ל' (30) קולות אלו תקיעות מיושב .

בתוך תפילת מוסף ישנם עוד 30 קולות המשולבים בתוך ברכות מלכויות , זכרונות ושופרות

יש שני מנהגים

מנהג ב	מנהג א	
--------	--------	--

בסוף ברכת מלכויות	תשר"ת – ג' פעמים (12 קולות)	תשר"ת, תש"ת, תר"ת (10 קולות)
בסוף ברכת זכרונות	תש"ת – ג' פעמים (9 קולות)	תשר"ת, תש"ת, תר"ת (10 קולות)
בסוף ברכת שופרות	תר"ת – ג' פעמים (9 קולות)	תשר"ת, תש"ת, תר"ת (10 קולות)

בחזרת הש"ץ חוזרים שוב על סדר התקיעות כפי שהיה בתפילת הלחש

כך שיש לנו 90 קולות

30 – מיושב

30 – מעומד (תפילת מוסף בלחש ביחיד)

30 – מעומד (חזרת הש"ץ של מוסף)

בנוסף לכך יש עוד 10 קולות לאחר תום תפילת מוסף (תשר"ת תש"ת תר"ת) כך יש לנו 100 קולות

ובסוף התפילה מוסיפים תרועה גדולה - כך יש לנו 101 קולות כמניין (מיכ"אל – מלא"כי)

1. כמה ברכות יש בתפילת מוסף של ראש השנה – תקצ"א סעיף א ומהו מבנה התפילה

2. שלוש הברכות האמצעיות כוללות סדרה של עשרה פסוקים העוסקים בנושא הברכה – לפי איזה מבנה –

ענין בס"ק ז' טעם הדבר

3. אלו שתי הגבלות יש בפסוקים המשולבים בברכות אלו – סעיף ה